

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำมานุกรมนาฏยศิลป์โน้ตละครรำของหลวง และเพื่อศึกษาสายการสืบทอดสู่กรมศิลปากร วิธีดำเนินการวิจัยใช้การศึกษาจากเอกสารและการ สัมภาษณ์ การวิจัยมีขอบเขตเฉพาะนาฏยศิลป์โน้ตละครรำ สายละครหลวง ผู้มีอายุในปีพ.ศ. 2325 จนถึงผู้ที่เกิดในปีพ.ศ. 2489

ผลการวิจัยพบว่า มีนาฏยศิลป์โน้ตละครหลวง 281 คน เป็นครู โขน 96 คน ครูละครรำ 168 คน ตลกโขน 13 คน และครูรำโคม 4 คน นาฏยศิลป์ทั้งหมด สืบทอดนาฏยศิลป์ในคณะละคร ต่างๆ ต่อเนื่องมาตั้งแต่รัชกาลที่ 1 โดยเพิ่มทั้งปริมาณและผลงานสร้างสรรค์ ตลอดจนถึงรัชกาลที่ 5 ในรัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7 วัฒนธรรมตะวันตกและสื่อสมัยใหม่แพร่เข้ามา บวกกับวิกฤต เศรษฐกิจ ทำให้ โขน-ละครรำของหลวงลดปริมาณลง เมื่อมีการตั้งโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ขึ้น ในกรมศิลปากร ก็ได้ให้นาฏยศิลป์โน้ตละครหลวงจากหลายแห่งไปเป็นครู สืบทอดนาฏยศิลป์ มาถึงปัจจุบัน นับว่าวิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นแหล่งสำคัญที่สุดในการอนุรักษ์ พัฒนาและสืบทอด โขนละครรำของหลวงในปัจจุบัน

วิธีสืบทอดนาฏยศิลป์เป็นการสอนชนิดถ่ายแบบจากครูสู่ศิษย์ ชนิดตัวต่อตัว จากรุ่นสู่รุ่น อย่างเคร่งครัด เมื่อเป็นครูผู้ใหญ่ได้สะสมความรู้และประสบการณ์มาพร้อมมูล จึงสามารถ สร้างสรรค์ผลงานใหม่ได้อย่างงดงามและนับถือเป็นแบบอย่างสืบทอดต่อไป ไม่ขาดสาย วิธีการ เช่นนี้ยังคงปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นรูปลักษณ์นาฏยศิลป์โน้ตละครของหลวงจึงยังคงสภาพ ดังเดิม โดยมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก แม้ว่าในปัจจุบันนาฏยศิลป์โน้ตละครของหลวง จะแพร่หลาย กลายเป็นหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาหลายแห่ง แต่การเรียนการสอน ยังคงยึดถือปฏิบัติเหมือนเดิม นับว่าการสืบทอดเช่นนี้เป็นการอนุรักษ์ ให้ โขนละครของหลวงคงอยู่ อย่างมั่นคง จนถึงปัจจุบันและต่อไปในภายภาคหน้า

นาฏยศิลป์จึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่มีวิริยะอุตสาหะในการเรียนรู้ฝึกฝนแสดง สร้างสรรค์และสืบทอด ให้นาฏยศิลป์โน้ตละครของหลวงเกิดการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน

The dissertation objectives are to produce biographical directory of dance artists and their transmission of dance knowledge from the early day to the Department of Fine Arts. Research methodology is based upon documents and interviewings. It includes dance artists who had lived in 1782 until those who were born in 1946.

The research finds that there are 281 dancers divided in to 96 masked dancers , 168 drama dancers , 13 masked clowns and 4 lantern dancers. All of them continued to transmit their knowledge in various dance troupes from the reign of King Rama 1 and their number increased including their creative works until the reign of King Rama 5. In the period of King Rama 6 and King Rama 7 , western culture and new media spreaded into Thailand in addition with economic crisis , Thai traditional performance decreased. When College of Dramatic Arts was established in the Department of Fine Arts , many dance artists were invited to teach royal masked play and dance drama there. Thus , the College in the most important place to preserve , develop and transmit the knowledge today.

Their dance transmission is the total imitation from a teacher to a student one at a time and from one generation to the next with strict rules. When a dancer is nature full of knowledge and experience , he or she can create new dances which are beautiful and accepted as new lessons to be learned and memorized to the next generation. This teaching technique has been practiced until the modern time. Thus , dance style of masked play and dance drama of the royal court is still remain intact with very few changes. Although this dance style is practiced in high schools and imiversities , the teaching method remains the same. This teaching method is the best way to preserve count dance for today and tomorrow.

These dance artists are the most important people who industriously learned , practiced , performed , created and transmitted there knowledge which results in court dance preservation and sustainable development.